

Планирање пројекта

Ко и шта планира?

- * Планирање пројекта – најважнији посао **менаџера пројекта**:
  - * Разбијање пројекта на мање цјелине;
  - * Додјељивање задатака члановима тима;
  - * Предвиђање проблема;
  - * Припрема рјешења за проблеме.

Када планирати?

- * У фази приједлога.
- * На почетку пројекта.
- * Периодично током пројекта.

Ревизија плана изазвана новим сазнањима по питању:

- Система који се развија,
- Развојног тима,
- Захтјева муштерије.

Одређивање цијене

* Главни параметри цијене пројекта:

Цијена рада	Цијена опреме	Трошкови путовања и смештаја
<ul style="list-style-type: none"> • Обично највећа; • Тешко предвидјети; • Остали параметри доста утичу.	<ul style="list-style-type: none"> • Хардвер и софтвер; • Хардвер обично јефтинији; • Лиценциран софтвер често веома скуп.	<ul style="list-style-type: none"> • Велики кад је пројекат географски дистрибуиран; • Вријеме потрошено на пут је обично протрачено.

Ко и како одређује цијену?

- * Због сложености, треба да буде групна активност (одјели за маркетинг и продају, главни менаџери и менаџери пројекта);
- * Потребно узети разне организационе, економске, политичке и пословне чињенице у разматрање.
- * Успостављање цијене која ће освојити посао – „наштимавање“ цијене да би привукли муштерију.
- * Фиксни фактор – цијена, не захтјеви.
  - * Захтјеви се често мјењају да се не би повећала цијена.

Фактори који утичу на цијену пројекта

Прилике на тржишту

- Пристајање на нижу цијену ради пробијања на тржишту
- Искуство може помоћи каснијим пројектима

Несигурност при предвиђању цијене

- Повећање цијене пројекта да покрије непредвиђене проблеме

Врста уговора

- Уколико развојни тим добије власништво над производом након завршетка, може смањити цијену

Промјенљивост захтјева

- Уколико се често мијењају захтјеви пројекта тим може повећати цијену због сталних ревизија плана

„Финансијско здравље“

- Проток новца је важнији од профита у тешким економским ситуацијама

Приступи развијању:

Плански базирано

Процес развоја планиран у детаље

Многи проблеми се могу рано открити

Често се првобитне одлуке мјењају

Подобан за велике пројекте гдје је акценат на сигурности

Већина одлука се доноси у ходу, током развоја

Флексибилан, лако подноси промјене захтјева

Захтјева интензивну сарадњу са клијентом

Подобан за средње и мале пројекте који се често мијењају

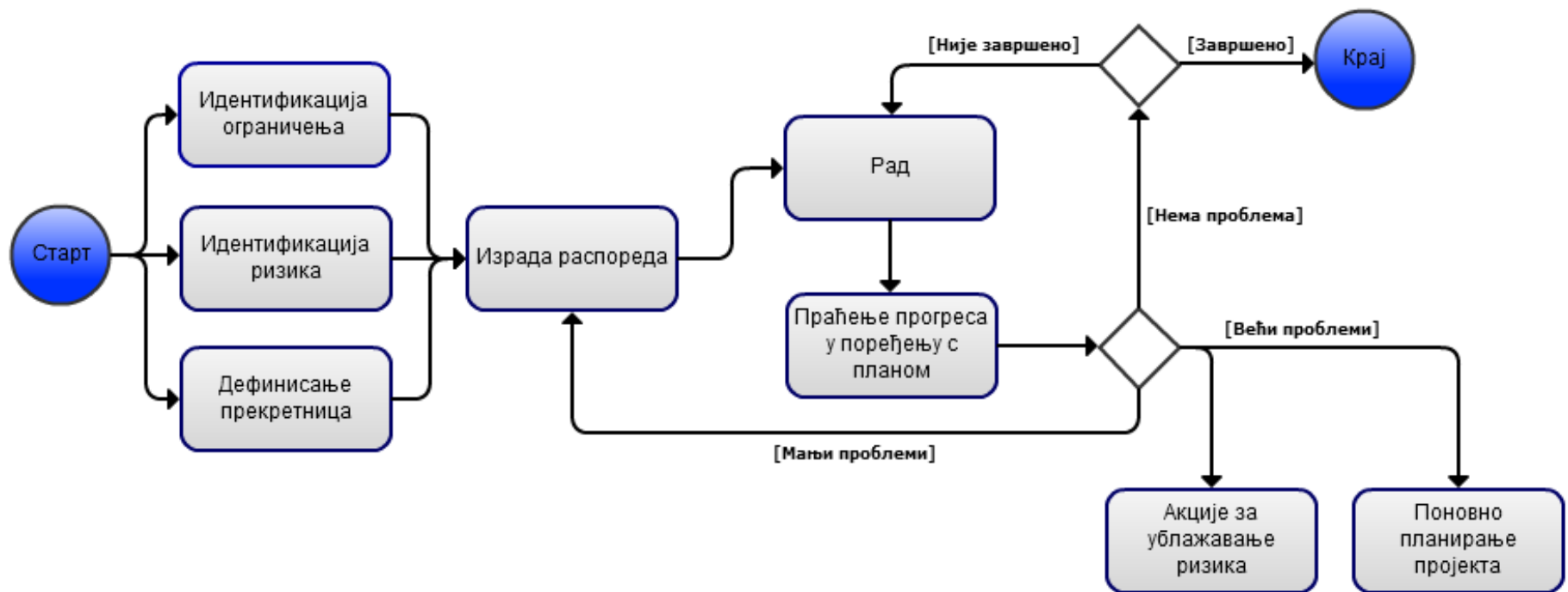
Агилно

Плански базирано развијање

- * ПЛАН!
- * ...треба да садржи елементе:
  - * **Увод** – кратак опис циљева пројекта и постављање ограничења;
  - * **Организација пројекта** – ко и шта ради;
  - * **Анализа ризика** – могући ризици, вјероватноћа да се догоде и мјере превенције и санације;
  - * **Ресурсни захтјеви** – потребан хардвер и софтвер, њихова цијена и вријеме доставе;
  - * **Разбијање посла** – разбијање пројекта на мање активности, успостављање прекретница (milestones) и дијелова за испоруку (deliverables);
  - * **Распоред** – зависност међу активностима, процјена рокова, расподјела радне снаге итд.;
  - * **Механизам надгледања** – систем извјештаја прогреса пројекта.

Процес планирања

Промјене плана, ризици

- * Промјене плана су **извјесне** и **очекиване**.
- * Неопходе сталне **ревизије** плана.
- * Први процјене требају бити **песимистичне**.
- * Потребно планирати акције **ублажавања ризика**.
- * При великим проблемима често потребно поновно **преговарање** са муштеријама и изналажење **алтернативних рјешења**.
- * Могућност отказивања пројекта услјед техничких или менаџерских **неподобности**, као и **превеликих промјена** захтјева.

Распоред пројекта

Ко, шта и кад ради?

Како правити распоред?

- * Конструкција распореда укључује одлуке о организацији пројекта као **система одвојених задатака** и њиховом извођењу.
- * Потребно процјенити:
  - * **Вријеме** потребно за завршавање појединачних задатака;
  - * **Напор** који је потребно уложити;
  - * **Ко** ће на чему да ради;
  - * Који ће **ресурси** бити искориштени и када;
  - * **Зависност** од осталих задатака.

Поређење

Оба приступа планирању развоја софтвера захтјевају конструкцију распореда:

Конструкција распореда код плански базираног развоја

Репрезентација распореда

- * Једноставна - помоћу табела (задаци, трајања, зависности, потребан напор...)
  - * Тешко видљиве везе међу елементима.
- * Напреднија:
  - * Графикони;
  - * Мреже активности.

Елементи распореда

- * **Активност** – основни градивни елемент распореда.
Особине:
  - * Трајање;
  - * Процјена тежине;
  - * Рок испуњења;
  - * Потребни ресурси.
- * **Прекретнице** – значајне тачке у развоју на којима се врши процјена прогреса.
- * **Испоруке** – дјелимични резултати на пројекту који се могу испоручити муштерији на увид.

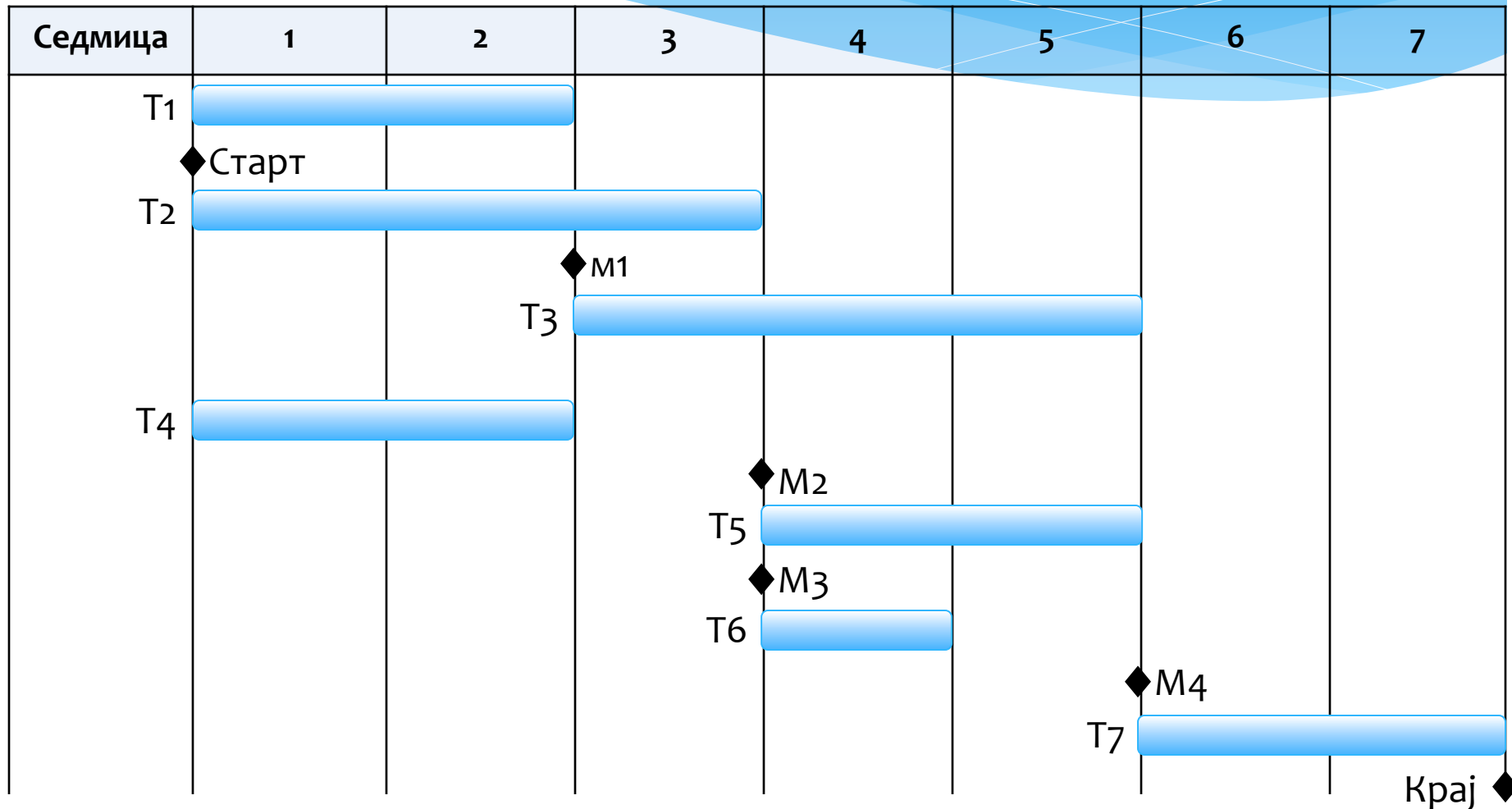
Примјер распореда

Задаци, трајања и зависности:

Задатак	Труд (радни дан по човјеку)	Трајање (у данима)	Зависности
T1	15	10	
T2	8	15	
T3	20	15	T1 (M1)
T4	5	10	
T5	5	10	T2, T4 (M2)
T6	10	5	T1, T2 (M3)
T7	20	10	T3, T4, T5 (M4)

Примјер распореда

Графикон активности:

Примјер распореда

Графикон расподеле запослених:

Седмица	1	2	3	4	5	6	7
Марко	T1		T3				
Срђан	T1		T3	T6			
Андреј	T2			T5		T7	
Огњен	T4			T6		T7	

Агилно планирање

Модеран приступ развоју софтвера

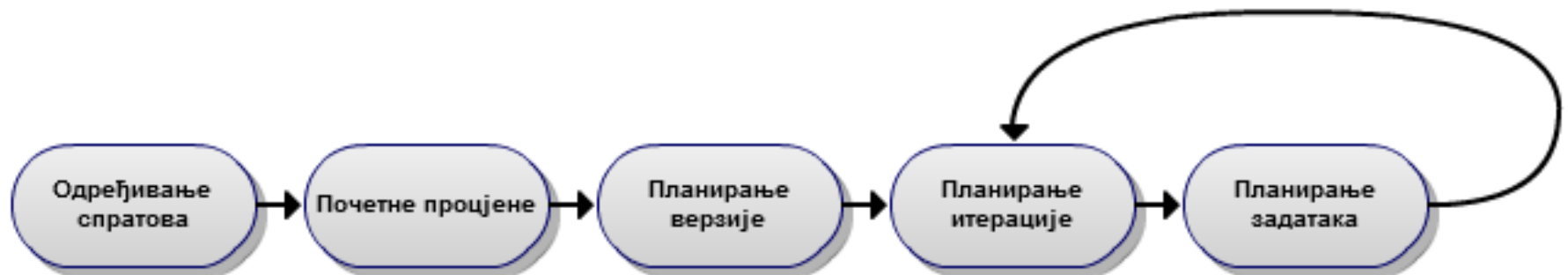
Зашто планирати агилно?

- * Агилно планирање је итеративни приступ планирању који налаже да се софтвер развија и доставља муштерији у **инкрементима**.
- * Функционалност инкремената није планирана унапријед, одлука шта ће се наћи у следећем инкременту зависи од **напредовања развоја** и **приоритета** које је муштерија поставила.
- * У агилном планирању учествује **читав развојни тим** као и **представници муштерија**.

Планирање у ХР - „игра планирања“

- * **ХР** (extreme programming) је тип агилног развијања гдје се инсистира на честим издавањима верзије софтвера, због повећања продуктивности и што лакшег усвајања промјена захтјева.
- * Спецификација система у ХР-у је заснована на „спратовима“ – карактеристикама које систем треба да посједује.

Процес ХР планирања

Предности и мане

- ✓ Читав тим има увид у задатке и учествује у планирању;
- ✓ Појединци могу сами изабрати задатке;
- ✓ Верзија софтвера се увијек издаје на вријеме;
- ✗ Много зависи од учешћа муштерија;
- ✗ Тешко се изводи за географски дистрибуиране тимове;
- ✗ Погодно скоро искључиво за мале тимове и мале пројекте;

Технике процјењивања

Процјењивање је тешко...

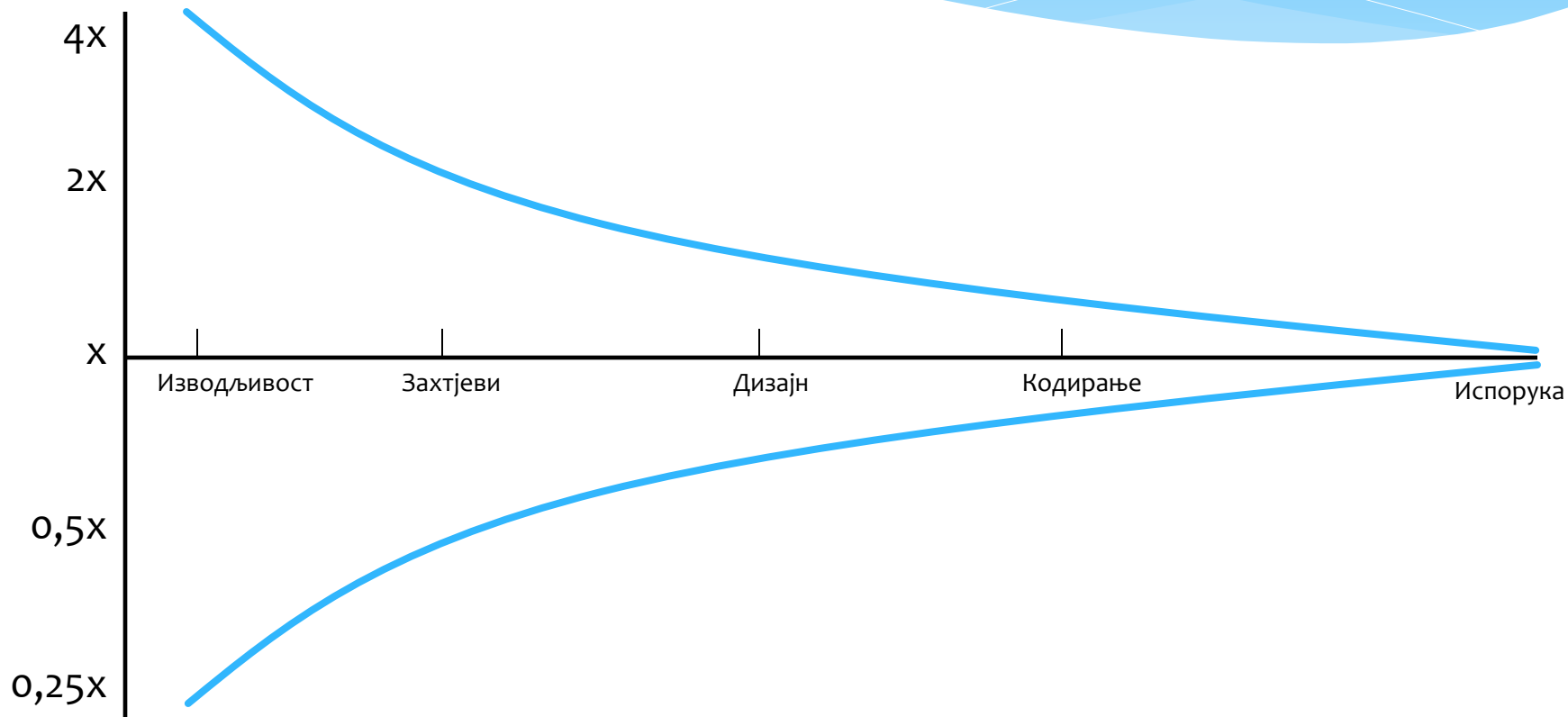
Технике засноване на искуству

- * Ослањају се на искуство менаџера;
- * Помаже ако је више људи укључено;
- * Нови пројекат можда нема пуно сличног са прошлим;
- * Информационе технологије се брзо мјењају.

Алгоритмичне технике

- * Користе формуле за израчунавање потребног рада;
- * Заснивају се на процјени величине и карактеристика система, те искуства развојног тима.

Несигурност процјењивања

Моделовање цијене по алгоритму

- * Кориштење математичке формуле за предвиђање цијене пројекта.

$$\text{Труд} = A \times \text{Величина}^B \times M$$

Константа која зависи од организације, типа пројекта итд.

Процјена броја линија кода или броја функционалности

Вриједност обично између 1 и 1,5. Одражава комплексност пројекта.

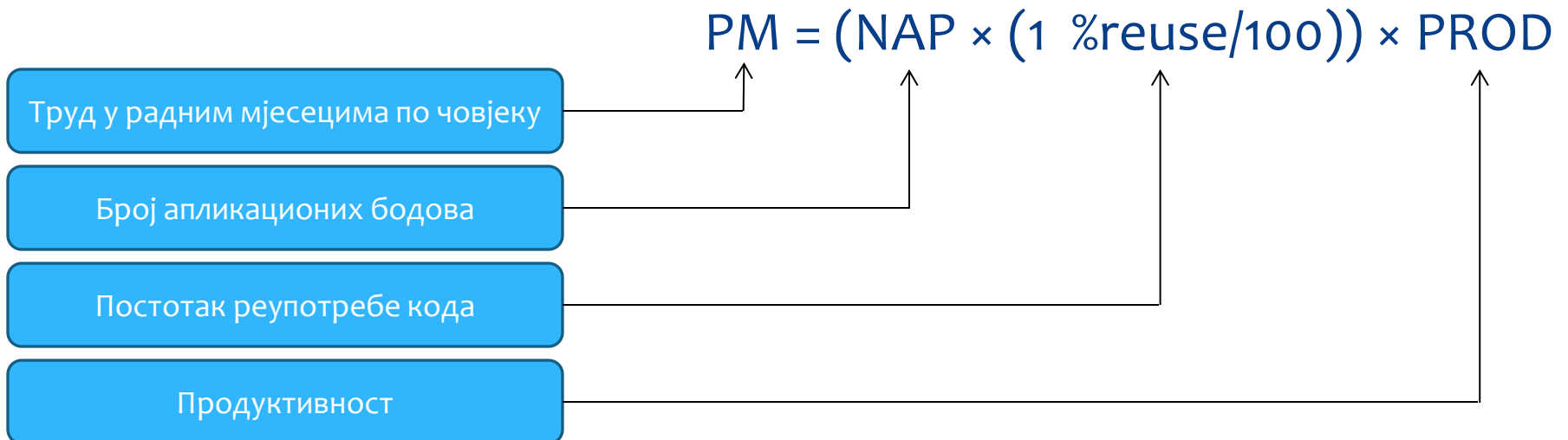
Фактор који зависи од искуства тима, захтјева итд.

SOSOMO II модел

- * Емпиријски модел заснован на дугогодишњим истраживањима;
- * Састоји се од више специјализованих подмодела:
  - * **Модел композиције апликација** – софтвер прави композицијом већ постојећег;
  - * **Модел раног дизајнирања** – имамо задатке, али дизајнирање није почело;
  - * **Модел поновног искориштавања** – интегрисање кода који може поново да се користи;
  - * **Пост-архитектурни модел** – архитектура система је дизајнирана и зна се више о систему.

Модел композиције апликација

- * Користан за пројекте гдје се врши израда прототипова или интензивна реупотреба кода.
- * Заснован на оцјени продуктивности и броју апликационих бодова.

Модел раног дизајнирања

- * Процјењивање након успостављања захтјева.
- * Заснован на стандардној формули:

$$\text{Труд} = A \times \text{Величина}^B \times M$$

- * Гдје је:

- * $A = 2.94$;
- * Величина се мјери у хиљадама линија кода;
- * $1,1 \leq B \leq 1,24$;
- * $M = \text{PERS} \times \text{RCPX} \times \text{RUSE} \times \text{PDIF} \times \text{PREX} \times \text{FCIL} \times \text{SCED}$

Модел раног дизајнирања

- * Фактори који утичу на величину M :
  - * PERS – способност тима;
  - * PREX – искуство тима;
  - * RCPX – поузданост и комплексност производа;
  - * RUSE – реупотреба кода;
  - * PDIF – тешкоћа рада у платформи;
  - * FCIL – помоћна средства;
  - * SCED – колико је потребан распоред.
- * Свим вриједностима се да оцјена од 1 до 6, гдје је 1 „веома мало“, а 6 „веома много“.

Модел поновног искориштавања Black-box

- * Код у реупотреби се не мијења.

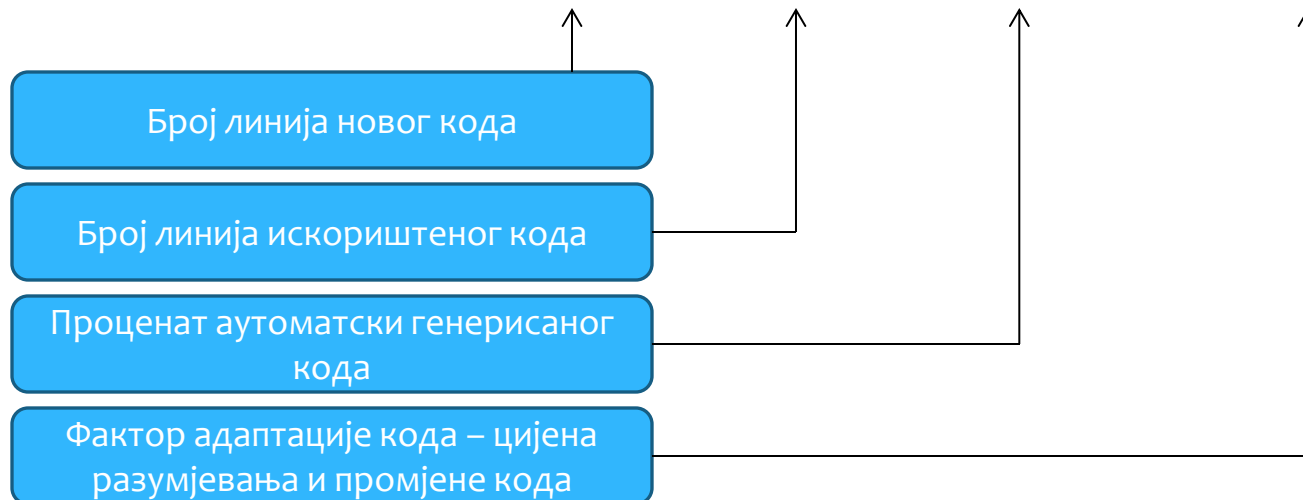
$$PM = (ASLOC \times AT/100)/ATPROD$$

Модел поновног искориштавања White-box

- * Код у реупотреби се мијења.

$$ESLOC = ASLOC * (1-AT/100) * AAM$$

Пост-архитектурни модел

- * Најдетаљнији модел, користи се пред почетак израде пројекта.
- * Заснива се на основној формули:

$$\text{Труд} = A \times \text{Величина}^B \times M$$

- * Величина зависи од процјена: **укупног броја линија кода, линија новог кода, линија кода које ћемо вјероватно морати промјенити.**

Пост-архитектурни модел

- * Фактори који утичу на експонент В:
  - * **Преседан** – да ли је тиму познат овај тип пројекта;
  - * **Флексибилност развоја** – колико је тиму дозвољено слободе у избору приступа развоју;
  - * **Вјероватноћа ризика** – обим анализе ризика;
  - * **Повезаност тима** – колико тим добро сарађује;
  - * **Зрелост пројекта** – одређује се према CMM Maturity Questionnaire.

Пост-архитектурни модел

- * Фактор **М** зависи од:
  - * **Особине производа** – захтјеване карактеристике софтвера;
  - * **Особине рачунара** – ограничења постављена софтверу од стране хардверске конфигурације;
  - * **Особине чланова тима** – искуство и способност тима;
  - * **Особине пројекта** – карактеристике самог пројекта развоја.

Процјењивање трајања пројекта

* Формула за израчунавање трајања пројекта:

$$TDEV = 3 \times (PM)^{(0.33+0.2*(B-1.01))}$$

Трајање пројекта у мјесецима

Потребан труд, израчунат према
прије наведеним принципима

Експонент В, такође већ израчунат

ХВАЛА НА ПАЖЊИ